YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)
14 päivänä kesäkuuta 2001 *

Asiassa C-84/00,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään R. Wainwright, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Ranskan tasavalta, asiamiehinään K. Rispal-Bellanger ja S. Seam, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 30 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 28 artikla) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole sallinut muista jäsenvaltioista peräisin olevien sellaisten jalometalliesineiden, joissa on pitoisuusmerkintä "999/1000", pitämistä kaupan Ranskassa, vaikka tällainen pitoisuus on yleisessä kaupallisessa käytössä,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Gulmann sekä tuomarit F. Macken ja J. N. Cunha Rodrigues (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: J. Mischo,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 22.3.2001 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY 226 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 7.3.2000 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 30 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 28 artikla) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole sallinut muista jäsenvaltioista peräisin olevien sellaisten jalometalliesineiden, joissa on pitoisuusmerkintä "999/1000", pitämistä kaupan Ranskassa, vaikka tällainen pitoisuus on yleisessä kaupallisessa käytössä.

Asiaa koskevat yhteisön oikeussäännöt

2 EY:n perustamissopimuksen 30 artiklan mukaan "jäsenvaltioiden väliset tuonnin määrälliset rajoitukset ja kaikki vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet ovat kiellettyjä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäljempänä olevien määräysten soveltamista".

Asiaa koskevat kansalliset oikeussäännöt

3 Code général des impôts'n (jäljempänä verolaki) 521 §:ssä, sellaisena kuin se on muutettuna jalometallien takuuta koskevaa lainsäädäntöä ja tullivirkailijoiden valtaa valvoa eräiden henkilöiden hallinnollista asemaa koskevaa lainsäädäntöä

muuttavalla 4.1.1994 annetulla lailla nro 94-6 (loi n° 94-6, du 4 janvier 1994, portant aménagement de la législation relative à la garantie des métaux précieux et aux pouvoirs de contrôle des agents des douanes sur la situation administrative de certaines personnes; Journal Officiel de la République Française, 5.1.1994, s. 245), säädetään seuraavaa:

"Valmistajiin, jotka ovat valmistaneet tai valmistuttaneet omilla materiaaleillaan kultaisia tai kultaa sisältäviä esineitä tai hopea- tai platinaesineitä, sovelletaan tämän luvun takuuta koskevia säännöksiä. Näitä säännöksiä sovelletaan myös henkilöihin, jotka saattavat markkinoille tällaisia Euroopan unionin muista jäsenvaltioista tai kolmansista valtioista peräisin olevia esineitä, tai heidän edustajiinsa."

4 Verolain 522 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Kulta- tai kultaa sisältävien esineiden ja hopea- ja platinaesineiden lailliset pitoisuudet ovat seuraavat:

a) 916/1000 ja 750/1000 kultaesineille; 585/1000 ja 375/1000 kultaa sisältäville esineille;

b) 925/1000 ja 800/1000 hopeaesineille;

c) 950/1000, 900/1000 ja 850/1000 platinaesineille.

— — "

Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely

5 Komissio kiinnitti 20.12.1988 päivätyllä kirjeellään Ranskan tasavallan huomion ongelmiin, joita jalometallien tuontiin ja myyntiin Ranskassa sovellettavan lainsäädännön eräät säännökset sen mielestä aiheuttivat EY:n perustamissopimuksen 30 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen kannalta.

6 Ranskan viranomaiset ilmoittivat 15.6.1989 päivätyssä vastauksessaan, että ne aikoivat ryhtyä tällä alalla erinäisiin toimenpiteisiin, joilla otettaisiin osittain huomioon komission esittämät väitteet.

7 Komissio lähetti 23.4.1991 Ranskan tasavallalle virallisen huomautuksen, johon Ranskan hallitus vastasi 6.8.1991.

8 Komissio ehdotti 18.1.1994 päivätyllä kirjeellään Ranskan hallitukselle erilaisia ratkaisuja riidanalaisen asian ratkaisemiseksi.

9 Ranskan viranomaiset toimittivat 22.2.1994 komissiolle jäljennöksen laista nro 94-6.

10 Koska viralliseen huomautukseen annetussa vastauksessa esitetyt perustelut ja tehdyt lainsäädäntömuutokset eivät tyydyttäneet komissiota, se lähetti 10.7.1996

EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan (josta on tullut EY 226 artikla) nojalla perustellun lausunnon, jossa se moitti Ranskan tasavaltaa siitä, että tämä oli jättänyt noudattamatta yhteisön oikeuden mukaisia velvoitteitaan, koska se ei salli muista jäsenvaltioista peräisin olevien jalometalliesineiden pitämistä kaupan Ranskassa niiden alkuperämaan mukaisilla nimikkeillä silloin, kun niissä on alkuperämaassa käytetty pitoisuusmerkintä, vaikka tällainen pitoisuus on yleisessä kaupallisessa käytössä. Komissio kehotti Ranskan hallitusta toteuttamaan perustellun lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa sen tiedoksiantamisesta.

11 Ranskan viranomaiset vastasivat 21.8.1996 päivätyllä kirjeellään, että pitoisuus "999/1000" voidaan helposti sisällyttää Ranskan lainsäädäntöön. Ranskan viranomaiset väittivät kuitenkin, että velvollisuus pitää vähittäismyynnissä kultanimikkeellä kaupan esineitä, joiden pitoisuus on 916/1000 tai 750/1000 ja kultaseos-nimikkeellä esineitä, joiden pitoisuus on 585/1000 tai 375/1000, ei, toisin kuin komissio väittää, ole ristiriidassa yhteisön oikeuden vaatimusten kanssa.

12 Komissio pyysi 8.1.1997 päivätyllä kirjeellään Ranskan hallitusta toimittamaan sille lakiehdotuksen pitoisuuden "999/1000" sisällyttämiseksi Ranskan lainsäädäntöön. Komissio väittää, että oikeus käyttää kulta-nimikettä vain esineistä, joiden pitoisuus on 916/1000 tai 750/1000, rajoittaa tavaroiden vapaata liikkuvuutta EY:n perustamissopimuksen 30 artiklan vastaisesti.

13 Ranskan viranomaiset toimittivat 6.2.1997 päivätyllä kirjeellään komissiolle lakiehdotuksen pitoisuuden "999/1000" sisällyttämisestä Ranskan lainsäädäntöön. Ranskan viranomaiset pysyivät kuitenkin kannassaan sen väitteen

osalta, joka koski myytävien esineiden myyntinimikkeiden välillä tehtyä erottelua sen mukaan, onko niiden pitoisuus alhaisempi vai korkeampi kuin 585/1000.

14 Komissio ilmoitti Ranskan hallitukselle 16.4.1997 päivätyllä kirjeellään, että vaikka se esittääkin varauman myyntinimikkeiden osalta, se lykkää jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn käsittelyä odottaessaan verolain muuttamiseksi tehdyn sellaisen ehdotuksen hyväksymistä, joka koskee pitoisuuden "999/1000" sisällyttämistä Ranskan lainsäädäntöön.

15 Ranskan hallitus ilmoitti komissiolle 19.8.1997 päivätyllä kirjeellään, että sen arvioiden mukaan säännökset, joilla laillistetaan pitoisuus "999/1000" kullalle, hopealle ja platinalle, tulisivat voimaan 1.1.1998.

16 Ranskan viranomaiset toimittivat komissiolle 21.1.1998 säädösehdotuksen, jossa muun muassa tunnustettiin pitoisuus "999/1000". Ranskan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 5.3.1998 päivätyllä kirjeellään, että tämä uusi teksti oli sisällytetty välittömien verosäännösten ja samankaltaisten säännösten muuttamista ja yksinkertaistamista koskevaan lakiehdotukseen, joka lähetettäisiin parlamenttiin äänestystä varten vuoden 1998 ensimmäisen vuosipuoliskon lopussa.

17 Komissio ilmoitti Ranskan viranomaisille 31.5.1999 päivätyllä kirjeellään, että sen tietojen mukaan käsiteltävänä olevaa lakiehdotusta ei vieläkään ollut kirjattu parlamentin istuntokauden asialistalle. Komissio kehotti näin ollen Ranskan hallitusta toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet, jotta lakiehdotus hyväksyttäisiin mahdollisimman nopeasti, ja toimittamaan sille tähän liittyviä täsmällisiä tietoja. Tähän kirjeeseen ei vastattu.

18 Komissio nosti näin ollen käsiteltävänä olevan kanteen.

Pääasia

19 Komissio katsoo, että verolain 521 ja 522 § ovat EY:n perustamissopimuksen 30 artiklan vastaisia siltä osin kuin niillä kielletään pitämästä Ranskassa kaupan toisissa jäsenvaltioissa laillisesti valmistettuja ja kaupan pidettäviä jalometalliesineitä, joissa on alkuperämaassa merkitty pitoisuus "999/1000".

20 Komissio toteaa tältä osin, että hyvää kauppatapaa koskeva pakottava vaatimus ei oikeuta kieltämään pitämästä kaupan toisesta jäsenvaltiosta tuotuja tietyllä pitoisuudella varustettuja sellaisia esineitä, jotka eivät täytä tuontivaltion lainsäädännössä asetettuja edellytyksiä, silloin kun tällaiset esineet on laillisesti tai hyvän kauppatavan mukaisesti ja perinteisesti valmistettu ja niitä pidetään kaupan samoilla pitoisuuksilla alkuperäjäsenvaltiossa (ks. mm. asia C-269/89, Bonfait, tuomio 13.11.1990, Kok. 1990, s. I-4169 ja asia C-293/93, Houtwipper, tuomio 15.9.1994, Kok. 1994, s. I-4249). Kuluttajansuoja voidaan komission mukaan sitä paitsi turvata muilla keinolla, jotka eivät estä tavaroiden vapaata liikkuvuutta.

21 Komission mielestä Ranskan viranomaisten on sallittava, jos ei kaikkia toisissa jäsenvaltioissa yleisesti sallittuja pitoisuuksia, niin ainakin sellaiset pitoisuudet, jotka ovat yleisessä kaupallisessa käytössä eivätkä mitenkään loukkaa kuluttajansuojaa ja hyvää kauppatapaa. Komissio tarkoittaa erityisesti jalometallituotteita koskevan neuvoston direktiiviehdotuksen 93/C 318/06 (EYVL 1993, C 318, s. 5), sellaisena kuin se on muutettuna jalometallituotteita koskevalla neuvoston ja parlamentin direktiiviehdotuksella 94/C 209/04 (EYVL 1994,

C 209, s. 4), liitteessä I lueteltuja pitoisuuksia. Komissio korostaa, että tässä liitteessä, jossa luetellaan jäsenvaltioissa käytettävät pitoisuudet lukuun ottamatta sellaisia, jotka ovat liian lähellä toisiaan ja voivat näin ollen aiheuttaa sekaannusvaaran kuluttajille, mainitaan myös pitoisuus "999/1000".

22 Komission mukaan pitoisuuden "999/1000" käyttöönotto ei vaaranna Ranskan lainsäädäntöön sisältyvää kuluttajansuojaa koskevaa tavoitetta, koska tämä pitoisuus on samankaltainen kuin jo hyväksytyt pitoisuudet. Ranskan viranomaiset voivat lisäksi vaatia, että kaikki pitoisuuksia koskeva tieto ilmoitetaan selkeästi etenkin merkinnöillä tai näytteillepanon yhteydessä tehtävillä maininnoilla.

23 Ranskan hallitus vastaa tähän väitteeseen toteamalla, että se toimitti komissiolle ehdotuksia, joiden tarkoituksena on sisällyttää pitoisuus "999/1000" Ranskan lainsäädäntöön, ja että se tekee voitavansa, jotta nämä ehdotukset hyväksyttäisiin mahdollisimman pian, ottaen huomioon hallituksen ja parlamentin työaikataulua koskevat vaatimukset.

24 Tältä osin on todettava, että jos jäsenvaltioiden lainsäädäntöä ei ole yhdenmukaistettu, perustamissopimuksen 30 artiklassa kiellettyinä vaikutukseltaan vastaavina toimenpiteinä on pidettävä tavaroiden vapaan liikkuvuuden rajoituksia, jotka aiheutuvat siitä, että toisista jäsenvaltioista tuotavien ja niissä laillisesti valmistettavien ja kaupan pidettävien tavaroiden on täytettävä toisen jäsenvaltion lainsäädännössä asetetut edellytykset (jotka koskevat esimerkiksi tavaroiden nimitystä, muotoa, kokoa, painoa, koostumusta, ulkoasua, merkintöjä tai pakkausta), ja tällaiset toimenpiteet ovat kiellettyjä, vaikka niitä sovelletaan erotuksetta kaikkiin tavaroihin, jos nämä toimenpiteet eivät ole perusteltuja sellaisen yleistä etua koskevan tavoitteen vuoksi, jolle on annettava etusija tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen nähden (ks. mm. asia 120/78, Rewe-Zentral, tuomio 20.2.1979, Kok. 1979, s. 649, 14 kohta; Kok. Ep. IV, s. 403, ns. Cassis de Dijon -tapaus ja em. asia Houtwipper, tuomion 11 kohta).

25 Käsiteltävänä olevassa tapauksessa on selvää, että riidanalaisella lainsäädännöllä rajoitetaan yhteisöjen sisäistä kauppaa siltä osin kuin siinä kielletään toisista jäsenvaltioista peräisin olevien ja niissä laillisesti valmistettujen ja kaupan pidettävien sellaisten jalometalliesineiden, joiden pitoisuus on "999/1000", kaupan pitäminen Ranskassa.

26 Ranskan hallitus ei sitä paitsi ole vedonnut mihinkään yleistä etua koskevaan perusteeseen kyseisen rajoituksen oikeuttamiseksi.

27 Edellä esitetystä seuraa, että komission nostama kanne on perusteltu.

28 Näin ollen on todettava, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 30 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole sallinut muista jäsenvaltioista peräisin olevien sellaisten jalometalliesineiden, joissa on merkintä "999/1000", pitämistä kaupan Ranskassa, vaikka tällainen pitoisuus on yleisessä kaupallisessa käytössä.

Oikeudenkäyntikulut

29 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista ja Ranskan tasavalta on hävinnyt asian, viimeksi mainittu on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Ranskan tasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 30 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 28 artikla) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole sallinut muista jäsenvaltioista peräisin olevien sellaisten jalometalliesineiden, joissa on merkintä "999/1000", pitämistä kaupan Ranskassa, vaikka tällainen pitoisuus on yleisessä kaupallisessa käytössä.**

2) **Ranskan tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Gulmann Macken Cunha Rodrigues

Julistettiin Luxemburgissa 14 päivänä kesäkuuta 2001.

R. Grass

kirjaaja

C. Gulmann

kolmannen jaoston puheenjohtaja